

HAZÁM

— József Attila emlékére —

1.

„Az éjjel hazafelé mentem,” —
fölköttem álmos csillagok
pillogtak, míg a csönd szívemben
halk dalokból tüzet rakott.

Úgy megfeszült a lélek húrja
megmérven múltat és jelent,
de kezdeném a harcot újra
künt és magammal — idebent.

Nem álltam kívül cifra szűrben,
a tömegek közt elvegyültem,
mint óceánban csöppnyi ér,

Magában hord ez óceánom,
s azt végzem fönt a bőszi hullámon,
amit a közösség kimér.

2.

Kopik a test is, mint a szerszám
s a vén kezek még sürgenek,
matatnak kertben és pelenkán
s rájuk nevet négy-öt gyerek.

Intő kezek — a kék erekre
majdnem századnyi év tapad —
netán, ha bárki elfeledne
keserves szolgáló-sorsokat...

Intő kezek, hogy más legyen, —
de majd magunk, nem bízzuk másra
kutyánk se, nemhogy dolgaink.

A munkásosztály rég kiállta
eszével, szívvel győztesen
a tűzpróbákat sorra mind.

3.

A föl-fölszított földanyánkat
megöleli, ki annyiszor
húzta egy csücskét, ahol szánthat,
amíg futja inaból,

Nehéz külön a holdak súlya,
veszodés — régen dobra vitt...
A volt cselédhad okosulva
egymásba szántja holdjait,

Ókrét, lovát még szemmel tartja
s az abrakot is csurig rakja,
ha sajátját eteti,

Enyém? Tied? — A kapzsi vágyból
vetkőzik, mint a rossz gúnyából,
s emberibb magát megleli.

4.

Hírünk, nevünk mocsokba, sárba
hányszor taposta úri láb?
Honi szerelmünk lángolása
új arccal néz rád, nagyvilág.

A tengerentúl kit se csábít,
van itt mit tenni annyi még.
A legkisebbik csorbulásig
munkálhat a testvériség,

ahogy az idő érik egyre,
munkára, harcra, szerelemre,
ahogy felnő a többi nép

s elűzi múltja holló-árnyát,
s a gyűlölet, — mely szemvilágát
lefogta —, mint a mécs, kiég.

5.

Ütötték, verték, nem volt senki,
arcán olajfolt s forradás...
Egy országot így ölbeenni
nem tudott volna senki más.

Pipázó gyárnál több a gondja:
törvényt ír, alkot és tanul
s a mából át a századokra
feszül a lelke, mint a húr.

Öntök, kovácsok, lakatosok
kezében nőtt és pirosodott
kisdéd jövőnk, a serdülő.

Csengjél csak vígan, jó illő,
dícsérve őket, akik hordják
vállukon sorsod, Magyarország.

6.

Tanút idézve dolgainkhoz:
az idő minket igazol,
ahogy a fecske tavasz-hírt hoz
s kihajt a búza föld alól.

Ezer gyökérrel — mint a tölgyek —
kötünk az élet oldalán,
s hajtásaink még följebb nőnek
emlődön édes, szép hazám.

S alulról jönnek még a mélyből,
a csillagszívű nép öléből
szomjan, keresve bő kutat,

hogy hús vizekben ősz-fehéren,
a szabad élet tengerében
megmossák ráncos arcukat.

7.

Fészekrakó-tavasra várva
a harmatos éj megítat.

Édes Hazám, földem, te drága,
öleld magadhoz csöpp fiad,

Adj még erőt a küzdelemre
s látóbb szemet, hogy énekem
nevetve, sírva és perelve
teérted élő szó legyen.

Itt minden dolgunk minket hirdet.
Senki nem áshat földbe minket,
amíg magyar szív-ég belül.

Mindig magasra tartsd a lángot,
mely igazolja magyarságod
népedért küzdve emberül.

Lódi Ferenc

Új feladatok a Tanács törvény elfogadása után

Az elmúlt hónap második felében elfogadta országgyűlésünk a „Tanácsokról” szóló törvényt. Az új tanács törvény megalkotása annak a tanácsi szervezetenek a körvonalait, amely a régi tanácsoknál s azok végrehajtó szerveinél sokkal tökéletesebben, szélesebb demokrácián nyugodva láthatja majd el a feladatait.

E tanács törvény azokra az elvekre épül, amelyeket a MDP III. Kongresszusa az állami munka megjavításának feltételeiként megjelölt.

A törvény alapján az államhatalom helyi szerveinek olyan rendszere épülhet fel, amely sokkal eredményesebben szolgálhatja a községeink, városaink s egyéb helyi területi szerveink működése területén lakó dolgozók gazdasági fejlődését, kulturális és egyéb szükségleteinek kielégítését. Az új törvény nem csupán a helyi szervek szervezeti felépítését, a felsőbb szervekhez való viszonyát helyezi új alapokra és nemcsak abban magasabbrendű, hogy pontosan körülhatárolja a helyi hatalmi, igazgatási szervek teendőit, hanem széles lehetőségeket biztosít arra is, hogy a dolgozó nép választott képviselői útján az eddiginél nagyobb mértékben bekapcsolódják a hatalom tényleges gyakorlásába. Az új tanács törvény elfogadása után nyugodtan mondhatjuk, hogy

országgyűlésünk olyan tervezetet emelt törvénytervezet, amely az állami munka megjavításának szervezeti feltételeit biztosítja.

A tanács törvényben lefektetett szervezet azonban önmagában csu-

pán forma, amely csak akkor fog jól működni, ha olyan személyek fognak benne dolgozni, akik leginkább hivatottak a népakarat kinyilvánítására. Az új, produktívabb tanácsapparátus megalkotásának sikere tehát most elsősorban azon áll vagy bukik, hogy

hogyan tudják dolgozóink maguk közül kiválasztani azokat, akik a legméltóbban képviselhetik őket a helyi szervekben.

A tanács tagok megválasztásának ügye tehát állami és társadalmi életünk fejlődésének éppen olyan feltétele, mint magának a formának, az új tanácsi szervezet törvényi megalkotásának feladata.

A tanács törvénytervezet vitájában a dolgozók tömegesen résztvettek; ezer és ezer kisgyűlésen, értekezleten tárgyalták meg a tervezet rendelkezéseit, észrevételeket tettek s nem utolsósorban javaslatokat terjesztettek elő.

A tanács törvény elfogadását megelőző vita társadalmunkban olyan széles mozgalmat keltett, amilyenre szocialista állami intézményeink fejlesztése során — Alkotmányunk megvitatását kivéve — nem volt példa.

Tévedés volna azonban az, ha a tanács törvény megvitatásában való népi közreműködést méltányolva az, hinnénk, hogy dolgozóink már régen megtették mindazt, amivel az új, jobb helyi apparátus megteremtéséhez hozzájárulhatnak. A tanács törvény rendelkezéseinek az életbe való átültetése ezután történik meg. Ebben államunk éppúgy a tömegek aktivitására, közreműködésére számít, mint magának

a törvénytervezetnek a kidolgozásánál. A tanácsok tagjainak megválasztása új tanács törvényünk megvalósításának olyan döntő feltétele, amelynek sikeres végrehajtásától függ a tanács törvény egyéb rendelkezéseinek érvényesülése s általában az egész helyi apparátus eredményes működése.

Az állami képviselői szervek népi küldötteinek megválasztása más alkalmakkor is társadalmi életünknek jelentős eseménye volt. Világosan kell látnunk, hogy

ma a tanács választásoknak még döntőbb szerepe lesz, mint eddig volt, mert a Pártkongresszus határozatainak szellemében a néphatalom alapjait szélesebbre kell kiterjesztenünk

s olyan törvényi rendelkezéseit, kell tartalommal kitöltenünk, amely irányuk a dolgozók rég nem látott érdeklődés, tanúsítottak.

Egyetemünk dolgozói és hallgatói is részt vettek annak idején a törvénytervezet megvitatásában s javaslatokat juttattak el az illetékes szervek elé. Egyetemi társadalmunk tagjai bizonyára tisztában vannak azzal is, hogy most az államépítés területén azzal járulhatnak hozzá a jobb helyi apparátus megteremtéséhez, ha minél többen és öntudatosabban foglalnak állást a tanács tagok jelölésénél s elküldik a maguk sorából is azokat, akiket eddigi munkájuk alapján úgy ismertek meg, hogy a dolgozó nép ügyének gondos gazdáivá válnak.

Szentpéteri István
egyetemi tanársegéd

KIRÁLY JÓZSEF

elvtársat, a Neveléstudományi-Lélektani Intézet adjunktusát a mi-

Olvasóink írják:

„Mit ért az elvtárs ehhez?”

1954. X. 4-én a Felszabadulás v. 9. szám alatti diákokthozban járt Paszt elvtárs — akit, azelőtt nem volt módomban megismerni, bár most se lett volna szerencsém — egy fiatal asszonnyal együtt, ki mint később kiderült, az általuk vizsgált helységek boldog lakója lesz. Paszt elvtárs szorgalmasan írta, amit a hölgy diktált neki: „... ide kérem a gázt, ide az ajtót, ide egy új lámpaernyőt...” stb. Kíváncsi voltam, miután megkérdeztem, hogy ki az illető férfi, eközben hallottam a fent idézettek.

Soha el nem muló alkalom, hogy végre a G. H. illetékes dolgozóival beszélhetek az itt lévő bajokról, de nem hiába, hogy még nem voltam szemtől-szembe egy eleven műszaki vezetővel, a sokat ígéro találkozás kiábrándított, elkésérített. Annyi a panaszkodás az itt lakóknak, hogy sok. Eddig hiába jelentettem a diákokthoz igazgatóknak, nem történt semmi — most már világos, hogy miért. Paszt elvtárs azt gondolja, hogy ő a tökéletes műszaki vezető, pedig az itt tapasztaltak alapján erre saját maga cáfol rá.

Az említett napon ez történt: Megkértem, jöjjen velem az emeletre, hogy egy-két szarvas hibát megmutassak. A „nagy emberek” másokat felmérő mosolyával „kezelt” és kijelentette: „... fölösleges felmenni, hiszen úgy ismerem az épületet, mint e tenyerem, én csináltattam”. Ez utóbbit úgy ejtette ki, mintha Amerikát fedezte volna fel.

— Elég rosszul — vágtam rá rögtön, mire ő kissé haragosan végigmért, s mint aki mást akarna mondani, hangot változtatott — hiszen ez csak diák, nem kell komolyan venni — gondolta és így szólt kissé csattanó hangon:

— Mit ért az elvtárs ehhez?

— Hát érteni nem sokat értek, de azt látom, hogy mi a rossz.

— Na halljuk — és felvonta szemöldökét, szemét rámszegezve, mint aki előre csodálkozik azon, amit halani fog.

Elkezdtem az első és öt keneteljes mosollyal kérdezte: „van még valami?”. Alig jutottam azonban a harmadikhoz, órájára nézett s kijelentette, sürgősen a pártbizottságra kell mennie. Mivel szóban nem tudtam ezúton szeretném közölni azt, ami, épp úgy fel lehetett volna írni, mint azót a hölgyet, aki követelhet, mert neki udvarolni kell, hogy a lakáscsereit lebonyolíthatassák, de a hallgatók kérése nem fontos, mert nálunk fordított a viszony: mi szorulunk a G. H.-ra és nem a G. H. miránk.

Az épületbe június végén költöztünk be: kivétel nélkül minden vízcsap rossz volt; ezen úgy segítettek, hogy egy mosdót leszereltek, ill. üzemen kívül helyeztek, a többi úgy, ahogy megcsinálták. A földszinti lakó a megmondhatója, milyen kellemes volt a fejére csöppő víz, ha mi emeletiek a fürdő-

nisztérium „Az oktatásügy kiváló dolgozója” címmel tüntette ki.

Király József egyetemi oktató munkájában nagy érdeklődést keltett a materialista pszichológia kérdései iránt. A Neveléstudományi Tanszék keretében lélektani intézetet szervezett, ahol a pavlov tanonok szellemében jelentős kísérleteket és megfigyeléseket végeztek munkatársaival és az intézet munkájába bevont hallgatókkal. A materialista pszichológiai terén országos viszonylatban is igen jelentős kezdeményezéseket tett. A Pedagógiai Tanszék munkájához és a pedagógiai oktatáshoz segítséget nyújtott a pavlovi funkcionális szemléletmód pedagógiai és neveléstudományi felhasználása terén.

Egyetemi oktatómunkája mellett, mint a Csongrád megyei Tanács Népművelési Állandó Bizottságának elnöke, a megye és a város területén népművelési terén is igen eredményesen dolgozott.

szobát használtuk. A hibát keresve két ember egész nap dolgozott: felbontották a betonpadlót, a fűcsapot vizont, ahol a hiba volt, úgy hagyták. A földszinten a víz már nem, vagy ritkán csöpög, mert a falrepedést lebetonozták, de a fürdőszobában a fűcsapnál állandóan folyik a víz, ha használjuk. A munkát senki nem ellenőrizte, pedig Paszt elvtárs naponta jár az épületbe, hisz a gyerek sport-kocsiját is ott tartja.

Kevés olyan ablak van, amelyik teljesen jó, vagy tolozárja nincs, vagy ami a tolozár vasát fixálja, hiányzik, vagy nem a helyénvaló az ablak. A cserépkályhák szemre szépek, de mindegyik teteje füstöl, olyan rosszul és vékonyan van betapasztva. Van amelyiknek tenyérnyi lyuk van a csöve mellett. A kályhákra vonatkozóan Paszt elvtárs megjegyezte, hogy majd ki leszünk oktatva a fűtés módszerére, mert nem értünk hozzá. Lehet. Szeretném azonban megjegyezni, hogy minket sem a golya költött és főleg nem hozott Afrikából, hogy soha nem láttunk hasonló tüzelő berendezést.

Az ajtók közül fent néhányon ujjnyi hézag van, kettő zárja teljesen rossz. Az erkélyes szobában nincs belső ablak az erkélyre nyíló ajtó fölött. Egymás mellett lévő szobákban ablak van a közfalon, ami roppant zavarja a szomszéd lakókat. Ez különösen rá vonatkozik, mert ha a fiúk itthon vannak alig tudok tanulni, minden szó áthallatszik, azt én nem kívánhatom, hogy nemak legyenek, ha én könyvet veszek a kezembe.

Most pedig szeretném megkérdezni: miért van egy műszaki vezető, ha nem azért, hogy egy elvégzett munkát, melyre oly sok tízezer forintot költöttek, ellenőrizzen és ha nem jó, ne vegye át. (De ha már átvette, ami oly rég volt, hogy újra lehetett volna építeni az egészet, miért nem hozatta helyre?) Ez esetben — sajnos — hiába dícséri Paszt elvtárs, hogy kiválóan csináltatta meg az épületet, nem így van, hiába olyan szépek a szobák, felesleges szemlélettel a jószágukat nem lehet, eldönteni.

A fent felsorolt hibák fenállnak és többszöri kérésünkre sem orvosolták eddig.

Szeged, 1954. okt. 7.

Bokondi Béla

II. évf. orvostanhallgató, szálló-
megbízott

Nagy Endre oh.
diákokthoz lakó

Györke István
IV. oh.

Höns Jánosné
III. oh.

A szerkesztőség megjegyzése:

A Szerkesztőség kéri az illetékes műszaki vezetők választását a fent közölt problémákra, valamint olvasóinkhoz is azzal a kéréssel fordulunk, hogy a levéllel kapcsolatos és a vita során kialakuló véleményeket közöljék a szerkesztőséggel.

Kerényi György: Ács Laci választáson c. novellájának folytatását következő számunkban közöljük.

Elméleti színvonalunk emelését
segíti elő az

ANVAG-
ADATSZOLGÁLTATÁS